

Att kombinera aktuell forskning med ett klassrumsperspektiv: **Språksprånget**

Lisa Källermark Haya, Daniel Rosén, Eva Engdell,
Brita Bodin, Corina Löwe

Lisa Källermark Haya, Daniel Rosén och Eva Engdell arbetar på Skolverket med *Språksprånget*. Tillsammans med Brita Bodin och Corina Löwe som leder utvecklingen för modulen *Språk och interkulturalitet* berättar de om projektet. Corina Löwe har genomfört intervjun som ligger till grund för artikeln.

Lisa, Eva och Daniel, en ny modul för *Språksprånget* har publicerats. Skulle ni kort kunna ge oss en övergripande bild: Vad är *Språksprånget*, varför behövs det och hur är det tänkt att lärarna ska arbeta med det?

Språksprånget är en kompetensutvecklingsinsats för språklärare. Syftet är att främja elevernas kunskaper och intresse för språk och samtidigt erbjuda lärarna fortbildning. Arbetet med *Språksprånget* bygger på en modell som prövats både i Läslyftet och Matematiklyftet. Det handlar om

kollegiala samtal baserade på klassrumsanknuten ämnesdidaktisk forskning och samtalen leds av en utbildad handledare. Alla texter, förslag på diskussionsfrågor och undervisningsaktiviteter finns att ladda ner gratis på Skolverkets Lärportal <https://larportalen.skolverket.se/#/>. Det finns redan två kompletta moduler i *Språksprånget*: *Muntlig språkutveckling* och *Skriftlig produktion och interaktion*, och nu håller vi på att slutföra modulen *Språk och interkulturalitet*.

Vilken respons från lärarna har ni fått?

Lärare som arbetat med *Språksprånget* uppskattar det kollegiala samtalet, vilket också stämmer överens med de stora utvärderingarna

från Matematik- och Läslyftet som gjorts. De flesta lärare som deltar i *Språksprånget* inspireras att pröva nya aktiviteter, att göra mer välgrundade undervisningsval och utvecklar det ämnesdidaktiska språket sinsemellan. Visserligen har några uttryckt att vissa delar i modulerna

känns mer relevanta än andra, men då kan det också handla om individuella preferenser och intressen. Flera säger att den största behållningen av att arbeta med modulerna är de kollegiala samtalen som man har kring materialet, och att de verkligen bidrar till att undervisningen utvecklas.

” Språksprånget är en kompetensutvecklingsinsats för språklärare. Syftet är att främja elevernas kunskaper och intresse för språk och samtidigt erbjuda lärarna fortbildning ”

Hur ser framtiden ut för *Språksprånget*?

När det gäller *Språksprångets* framtid har arbetet med att ta fram en fjärde modul som handlar om språkundervisning och reception precis påbörjats. Målet är att den ska publiceras i september 2021. För tillfället finns inga planer på fler moduler. De fyra modulerna motsvarar de behov som uttrycktes under de samråd som genomfördes innan insatsen drog igång. Om det finns idéer om hur de befintliga modulerna kan kompletteras och revideras, eller om man har förslag på helt nya moduler, får ni gärna höra av er till nspmodernasprak@skolverket.se.

Brita, du och jag har lett utvecklingen av modulen Språk och interkulturalitet. Varför behöver en lärare i moderna språk kunskaper om ämnet interkulturalitet? Vilka pedagogiska tankar har styrt utvecklingen av modulen och de åtta delarna?

Språk och kultur hör samman och min uppfattning är att alla lärare i moderna språk ser det sambandet. Traditionellt har språklärare i alla tider undervisat i olika aspekter av målspråkets kultur. Realia har handlat om geografi och historia men också om litteratur, konst och musik. För många elever har det betytt mycket att få en inblick i sådant som ligger utanför själva språket men ändå är så betydelsefullt för de olika språk-områdena. Om man också kan låta ett interkulturellt perspektiv prägla undervisning skapar det möjlighet till en förståelse för andra människors levnadssätt och livsvillkor på ett djupare plan. Kurs- och ämnesplanerna betonar ju också en utveckling av den allsidiga kommunikativa förmågan och där är anpassning till situation, syfte och mottagare av stor betydelse.

Våra elever kan se en potentiell arbetsmarknad utanför Sveriges gränser, kanske kommer de att praktisera, studera eller jobba utomlands under någon period av sitt liv. Ett interkulturellt lärande kan bidra till att eleverna utvecklar en förståelse för människor med annan bakgrund än den egna, något som på sikt kan ge nya möjligheter till kontakter. Samtidigt är det viktigt för att fungera smidigt i det mångkulturella samhälle Sverige är idag.

I utvecklingen av modulen har det varit viktigt att hela tiden utgå från målgruppens behov. Texterna och tillhörande filmer ska främst ses som inspirationskällor för den egna verksamheten. Under planeringsfasen funderade vi på hur de olika delarna kan stötta lärarna i att inkludera ett interkulturellt perspektiv i undervisningen. För några lärare bidrar texterna kanske snarare med

en välkommen uppfräschning av kunskaper, medan andra texter banar vägen för nya arbets-sätt. Vi har försökt hitta teman som ska kännas angelägna för lärarna oavsett vilka åldrar de undervisar. Ett exempel är bilder. På nybörjarnivå används gärna bilder för att visa och beskriva och för ordinlärning. Vi vill vidga perspektivet och se hur bilder kan användas för ett interkulturellt lärande.

Texterna ska kunna stå för sig själva, det vill säga språklärare kan förkovra sig i en text som de är särskilt nyfikna på. Samtidigt hänger modulen ihop och bildar en enhet med flera tematiska förgreningar:

1. Interkulturalitet i styrdokument
2. Interkulturalitet i en skolkontext
3. Transspråkande
4. Interkulturella möten
5. Språk och kommunikation i interkulturella möten
6. Bilden som språk
7. Kulturmöten i litteratur och film
8. Språk, kultur, tanke och kommunikation

Delarnas innehåll återspeglar de områden Skolverket har bedömt som viktiga att ta hänsyn till i ett klassrum.

Vi är i sluttampen med att göra klart de sista texterna för publicering och få filmerna på plats. Jag tycker, Brita, att vi har fått till ett mycket bra utbyte mellan forskning och ett klassrums-perspektiv, mellan forskare och verksamma lärare. Ett stort tack till våra forskare och skribenter: Annelie Ädel, Carla Jonsson, Yvonne Eriksson, Anna Greek, Idalith León, Emma Magnusson, Jonas Stier och Barbara Wallsten som med sina expertkunskaper har bidragit till att skapa modulen. Vi vill också passa på att tacka våra lärargranskare för deras ovärderliga arbete!

” För många elever har det betytt mycket att få en inblick i sådant som ligger utanför själva språket men ändå är så betydelsefullt för de olika språkområdena ”

Nu är vi nyfikna på vad ni tycker om modulen. Hör gärna av er med kommentarer till Corina.Lowe@lnu.se, Brita.Bodin@kau.se och nspmodernasprak@skolverket.se.

Vi önskar lycka till med många inspirerande diskussioner!

LISA KÄLLERMARK HAYA Undervisningsråd på Skolverket och samordnare av Språksprångets senaste modul, Språk och interkulturalitet.

DANIEL ROSÉN Undervisningsråd på Skolverket och samordnare av Språksprångets senaste modul, Språk och interkulturalitet.

EVA ENGDELL Undervisningsråd på Skolverket och samordnare av Språksprångets senaste modul, Språk och interkulturalitet.

BRITA BODIN Universitetsadjunkt i Interkultur vid Karlstads universitet. Har bakgrund som lärare i franska, spanska och svenska som andraspråk.

CORINA LÖWE Språklärarnas riksförbunds representant för tyska.

